

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 135
van **STIJN DE ROO**
datum: 30 november 2020

aan **MATTHIAS DIEPENDAELE**

VLAAMS MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING, WONEN EN ONROEREND ERFGOED

Doelse Kogge - Conservering en restauratie

In september 2000 ontdekte men bij graafwerken aan het Deurganckdok in Doel een vrij goed bewaard wrak van een middeleeuwse kogge, daterend uit 1325. De Doelse Kogge is tot op heden het oudste en tweede grootste van de slechts twintig exemplaren van dat type schip die werden teruggevonden in Europa.

Ere-Vlaams volksvertegenwoordiger Jos de Meyer stelde in het verleden over de Doelse Kogge meerdere vragen om uitleg en schriftelijke vragen.

Op zijn schriftelijke vraag nr. 58 van 28 november 2017 antwoordde toenmalig minister Geert Bourgeois, onder andere bevoegd voor onroerend erfgoed, het volgende: "Zoals vermeld in het antwoord op schriftelijke vraag 244 van 23 maart 2017 zou de constructie van een vijzelgemaal voor de Royersluis gebeuren op de locatie van de conservatieloods van de Doelse Kogge. Deze werken zouden van start gaan in 2018. De afbraak van de SKB loodsen stond begin dit jaar ingepland voor november 2017 maar is intussen verplaatst naar maart 2018. Voor de sloop van deze loodsen moet de Doelse Kogge dus verhuisd zijn.

Een samenwerking met het Gemeentelijk Havenbedrijf, de Stad Antwerpen en het agentschap Onroerend Erfgoed werd opgezet om een nieuwe ruimte voor de conservatiebehandeling te voorzien.

Het agentschap Onroerend Erfgoed blijft ook op de nieuwe locatie de conservatie opvolgen en uitvoeren. De conditie van het hout wordt steeds nauw gemonitord en indien noodzakelijk worden er passieve ingrepen uitgevoerd. Er kan gesteld worden dat het hout van de Kogge in goede staat is.

In 2018 zullen een aantal voorbereidende studies uitgewerkt worden die nodig zijn voor de reconstructie van het schip. Deze bijkomende studies zijn nodig om het schip zowel in "varende vorm" (rechttop) als, als archeologisch object (onderste boven en zoals gevonden bij de graafwerken) te reconstrueren."

1. Wat is de huidige stand van zaken van de conservering van de Doelse Kogge? Zijn er nieuwe evoluties? Welke werkzaamheden werden uitgevoerd in 2018, 2019 en 2020?
2. Wat is tot op heden de kostprijs voor de conservering en restauratie van de Doelse Kogge?
3. Welke werkzaamheden zullen in 2021 worden uitgevoerd? Wat is daarvan de kostprijs?

4. Hoelang zal het volledige proces van conservering en reconstructie duren? Wat zal de uiteindelijke kostprijs zijn?
5. Waar en wanneer zal de Doelse Kogge uiteindelijk bewaard en tentoongesteld worden?

ANTWOORD

op vraag nr. 135 van 30 november 2020
van **STIJN DE ROO**

1. De conservatiebehandeling van de Doelse Kogge bestaat uit twee grote fases.

De verwijdering van ijzer uit het archeologisch hout (ontijzeren) is de eerste fase van de behandeling en focust op de ijzerionen in het hout. Deze ionen zorgen op lange termijn voor een chemische instabiliteit van het hout en moeten zo goed mogelijk verwijderd worden. De verwijdering gebeurt door middel van 5 chemische wisselbaden. Zodra de chemische reactie stopt, wordt de vloeistof afgevoerd.

De tweede fase van de behandeling wordt 'impregnatie' genoemd en focust op de versteviging van het archeologisch hout. Tijdens de begraving van 700 jaar is het hout verzwakt door uitloging van bestanddelen. Tijdens de impregnatiebehandeling wordt het archeologisch hout verstevigd met Polyethyleenglycol 2000 (PEG). Het eindpunt van de impregnatiefase ligt op een concentratie van 50% PEG.

Het project zit op het ogenblik in de fase ontijzeren. Deze fase wordt afgesloten in april 2021. De tweede fase 'impregnatie' gaat van start in juni 2021.

Na overleg met verschillende experts is het verloop van de impregnatie aangepast. Het eindpunt van de behandeling ligt niet op een concentratie van 85% PEG maar op 50%.

De werkzaamheden die werden uitgevoerd in 2018 hadden voornamelijk betrekking op het in orde brengen van de nieuwe locatie op de droogdocks site en het opvolgen van de verbouwwerken. De verhuisbeweging van de Suezloods naar de droogdocks site werd voorbereid en uitgevoerd.

In mei 2019 zijn de voorbereidingen van de conservatiebehandeling afgerond en wordt van start gegaan met het eerste wisselbad van de fase ontijzeren.

De volgende drie wisselbaden werden in 2020 voorbereid en uitgevoerd. De voorbereiding van het vijfde en laatste wisselbad werd ook gedaan. De maatregelen voor de Covid-19 pandemie hebben de conservatiebehandeling enigszins belemmerd maar niet vertraagd. Ook werd eind 2020 van start gegaan met de voorbereidingen voor de impregnatiefase.

2. De kost van de voorbereiding van de behandeling en de uitvoering van de conservatie komt neer op een bedrag van 146.898 euro voor de periode 2014 tot 2020. De verhuisbeweging van de Suezloods naar de huidige loods op de Droogdocks site heeft 93.345 euro gekost. De personeelskost voor de deze periode komt neer op 706.464 euro.

Kosten periode 2014 - 2020	
Vorbereiding en uitvoering Conservatie	€ 146.898
Verhuisbeweging	€ 93.345
Personeelskost	€ 706.464

3. In mei 2021 wordt de eerste fase van de conservatiebehandeling afgerond. In juni 2021 zal de impregnatie met PEG opgestart worden. Tussen beide fase zal het hout een aantal keer gereinigd worden om de resten van achtergebleven chemicaliën te verwijderen. Het budget dat hiervoor geraamd is, ligt op een bedrag van 124.869 euro inclusief btw. De personeelskost wordt geraamd op 107.931 euro.
4. Indien de conservatiebehandeling niet door onvoorziene omstandigheden onderbroken of vertraagd wordt, is het eindpunt van de behandeling vooropgesteld in mei 2024. Het budget voor de behandeling in de periode 2022 - 2024 wordt geraamd op 335.250 euro. De personeelskost voor deze periode komt neer op 336.919 euro.

Zodra de conservatiebehandeling afgelopen is, kan er onmiddellijk van start gegaan worden met de reconstructie van het schip. Hoelang deze fase zal duren en wat deze zal kosten, is afhankelijk van verschillende factoren. Een gefundeerde raming zonder bepaalde gegevens is hierdoor onmogelijk.

5. Hierover is nog geen beslissing genomen.